

LIETUVIS

O maior e mais antigo jornal lithuano na America do Sul
Didžiausias ir seniausias lietuvių laikraštis Pietų Amerikoje.

Prenumeratos kaina:
Brazilijoje metams 12 mlreisų, pusmečiui 6\$000. Pietų ir Šiaurės Amerikoje: metams 15 mlreisų, pusm. 8 mlr.
Lietuvoje ir kitur užsieny metams 20 mlr pusmečiui 10 mlr.
REDAKCIJOS IR ADMINISTRACIJOS ADRESAS:
Rua Bandeirantes, 474 Tel. 4-3925
Caixa Postal 1764 São Paulo.

Lietuvių S-gos Brazilijoje Organas
Leidėjas: LIETUVIŲ S-GA BRAZILIJOJE
Atsakomasis redaktorius
Dr. Egaz Muniz Moreira Landim
Faktinis Redaktorius
Stasys Vancevičius
Rankraščius redakcija taiso savo nuostū-
ra. Nesunaudotų rankraščių nesaugo
ir savo lėšomis negražina.

10-ti METAI.

SÃO PAULO, 1938 m. Gruodžio - Dezembro mėn. 31 d.

NR. 53 (521)

NAUJU METU PROGA SVEIKINAME

Gerbiamuosius skaitytojus, bendradarbius, platintojus ir visus mūsų laikraščio bičiulius!

I Naujus Metus žengiant.

Su džiaugsmu ir naujomis viltimis sutinkame Naujuosius Metus. Lyg kokia sunkia našta atsikratydami, palydime senuosius metus ir žengiame į naują rytą. Tikimės, kad tas rytas bus mums laimingas ir geras.

Pažvelgę atgal, į nežymiai praėjusius senuosius metus, matome, kad jie mums ir daug geriau ir daug blogo paliko. Kaip visada, taip ir per praėjusius metus ir mūsų kolonijos gyvenimas nestovėjo vietoje. Pergyvenome daug džiugių ir linksmų dienų. Taip pat sutikome ir visokių audrų bei negerovių. Visokiomis negerovėmis praėitų metų mūsų kolonijos gyvenimas daugiau pasižymėjo, negu gražiais geriais darbais. Ir todėl daugelis praėjusius metus skaito mūsų kolonijai nelaimingais, nors, tiesa pasakius, jie neadaug skyrėsi nuo kitų pragyventų metų.

Kokie bus mums ateinantieji metai? Kas gi gali į šį klausimą neklysdamas atsakyti? Tai priklausys nuo daugelio aplinkybių, o bene daugiausia nuo mūsų pačių gerų norų, geros valios, pasiryžimo ir pasišventimo. Ypač visuomeniško ir kultūrinio darbo pasisekimas ateinančiais metais labai daug priklausys nuo mūsų pačių. Nežiūrint, kad esame šiame darbe išvarę gilia vagą, bet dar didesni darbai laukia mūsų ateityje.

Tarp kelių per pereitus metus atliktų ir pasiektų naudingų ir gražių dalykų mūsų kolonijoje tenka paminėti vieną labai svarbų — tai mūsų laikraščio tiesiog milžinišką pažangą. Pirmename, kad dar prieš pusmetį „Lietuvius“ ėjo, kaip ir kiti mažo formato, nedidelis laikraštis, kuris negalėjo patenkinti net svarbiausių mūsų skaitančios visuomenės reikalavimų. Išaugimas, tobulėjimas ir išsiplėtimas juo labiau reikšmingas, kad visa tai buvo pasiekta pačiu sunkiausiu ir audringiausiu mūsų kolonijos gyvenimo metu. „Lietuvio“ pažangos nuopelnai priklauso tūkstančiams jo skaitytojų, bendradarbių ir bičiulių, kurie nepaisydami jokių jiems daromų kliūčių, su dideliu pasišventimu rėmė mūsų laikraštį moraliai ir medžiaginiu.

„Lietuvius“ su dideliu džiaugsmu ir pasitikėjimu sutinka Naujuosius Metus, nes 1939 m. pradžioje /sausio 14 d./ jam sukanka dešimt metų. Antrąjį dešimtmetį pradėdams „Lietuvius“ žiūri dar didesnės visų geros

valios lietuvių paramos. „Lietuvius“ drąsiai žengia į ateitį, turėdams už savo pečių visos susipratusių lietuviškos kolonijos moralinę ir medžiaginę paramą. Jokios piktos valios žmonių daromos kliūtys, šmeižtai ir provokacijos nesutrukdydys „Lietuvio“ progreso, nes „Lietuvius“ yra mūsų kolonijos dvasios ir lietuviškumo reiškėjas.

Mes dar daugiau džiaugiamies ir tuo, kad mūsų lietuviškoji kolonija žengia į susipratimą, į gražų sugyvenimą ir šviesią ateitį. Kad tai ne tušti žodžiai parodo aplinkybė, kaip ir kiek lie.uviai įvertina rimtąją lietuvišką spaudą, rimtą laikraštį. Lietuviškai visuomenė jau iki gyvo kaulo įgijo laikraščiai visokios tuščios intrygos ir šmeižtai. Todėl tie laikraščiai, kurie pasirinko nerimtą kelią mūsų visuomenėje nustojo pasitikėjimo ir visai nustumuko. Tas parodo, kad ir Brazilijos lietuvis išivis kultūre, yra sąmoningai žmogumi ir pats savo protu atskiria grūdus nuo pelų.

Kadangi „Lietuvius“ buvo ir yra mūsų kultūrinio ir visuomeniško gyvenimo reiškėjas, mūsų išievių draugas ir patarėjas, tai jo, kaip ir visų susipratusių lietuvių laukia dideli ateities darbai. Į Naujus Metus žengdams „Lietuvius“ pasižada neapvilti savo skaitytojų ir dar su didesniu pasišventimu jiems tarnauti. Naujų Metų proga „Lietuvius“ kviečia visus mūsų brolius lietuvius į kultūrinį darbą, į gražų savitarpio sugyvenimą, į kultūringą ir šviesią mūsų kolonijos ateitį. Jis tikisi, kad ir tūkstančiai jo skaitytojų visomis išgalėmis parems gražias pastangas. Savo bendradarbių ir bičiulių remiamas „Lietuvius“ į Naujus Metus žengęs stengsis dar daugiau augti, stiprėti ir tobulėti. Šimtai skaitytojų linki „Lietuviui“ tapti pirmuoju lietuvišku dienraščiu Pietų Amerikoje. Jei tik visi kaip vienas parodysime daugiau pasišventimo, tikėkimės, kad šie nuostirdūs mūsų skaitytojų linkėjimai gali tapti realybe.

Šia proga „Lietuvius“ nuoširdžiai dėkoja visiems skaitytojams, bendradarbiams, platintojams ir prieteliams, visokeriopai jį rėmusiems per visus praėjusius metus. Jis tikisi, kad 1939 metais skaitlingoji „Lietuvio“ šeima dar dvigubai padidės.

Taigi, žengiami į Naujuosius Metus su dideliu pasiryžimu dirbti lietuviškos ir žmoniškumo laimei bei mūsų tautos garbei.

Atvyko i S. Paulo DULR pirmininkas p. R. Skipitis.

Gruodžio 27 dieną amerikiečių laivu „Uruguay“ atvyko DULR Pirmininkas R. Skipitis. P. R. Skipitis aplankė Argentinos, Urugvajaus ir Paragvajaus lietuvių kolonijas ir susipažino su tenykščių lietuvių kultūrinio ir ekonominiu gyvenimu. Paskutiniu laiku DULR Pirmininkas buvo Paragvajuje ir iš ten per Buenos Aires ir Montevideo atvyko į S. Paulo. Brazilijoje DULR Pirmininkas žada dar išbūti apie porą savaitių. Ta proga aplankys Frigorifico ir Rio de Janeiro lietuvius. Iš Brazilijos p. R. Skipitis grįžta į Lietuvą.

Čemberleno kelionė i Romą.

Po Naujų Metų Anglijos premjeras Čemberlenas su oficialiu vizitu žada vykti į Romą, kur jį pakvieta Musolini. Dėl šios kelionės kol kas Anglijos vyriausybė oficialiai laikosi nuosėliai prancūzų-italų konflikto. Oficialiai Anglija savo nusistatymo dėl Italijos kolonialinių reikalavimų nepaskelbė, tačiau spėjama, kad ji stovės Prancūzijos

ninkas buvo Paragvajuje ir iš ten per Buenos Aires ir Montevideo atvyko į S. Paulo. Brazilijoje DULR Pirmininkas žada dar išbūti apie porą savaitių. Ta proga aplankys Frigorifico ir Rio de Janeiro lietuvius. Iš Brazilijos p. R. Skipitis grįžta į Lietuvą.

pusėje ir stengsis neleisti italams per daug įsigalėti Afrikoje ir Viduržemio Jūroj. Spėjama, kad Čemberlenas Romoje stengsis paveikti Musolinį, kad šis atsisakytų nuo savo reikalavimų, dėl kurių galinčios būti rimtos pasekmės. Čemberlenas darysias žygių, kad būtų apsaugota Europos taika.

Vengrų provokacijos prieš Čekoslovakiją.

Vengrų-slovakų pasienyje paskutiniu laiku įvyko keletas incidentų, dėl kurių užsienio spauda atkreipė dėmesį. Net vokiečių laikraščiai pažymi, kad vengrų pasienio sargyba ieškanti įvairių priekabių ir provokuojanti konfliktus.

Slovakų radio stotis praneša, kad Vengrijos okupuotoj sritį slovakai visai persekiojami.

Šiomis dienomis Surany mieste susirinkę slovakai giedojo savo tautos himną. Išgirdę himną giedant vengrų žandarai pradėjo šaudyti į slovakų minią. Vienas jaunas slovakas užmuštas ir keli sunkiai sužeisti.

Laikraščiai rašo, kad Vengrija gavusi dalį Čekoslovakijos dar tuo nepasitenkina ir nori daugiau.

Edenas tikrai grįšias.

Kompetetingi Anglijos politiniai sluoksniai pranašauja, kad buvęs Anglijos užsienių reikalų ministeris Edenas po Naujų Metų tikrai grįšias į ministrų kabinetą. Nežiūrint į Edeno ir Čemberleno nesitikimus kaip kuriais užsienio politikos klausimais, Edenas vėl suvaidinsias žymią rolę Anglijos politikoje.

Prancūzija stiprina Somalijos apsaugą.

Sąryšy su Italijos kolonialiniais reikalavimais Prancūzija pradėjo skubiai stiprinti savo įgulą Somalijoje ir kitose vietose. Prancūzija griežtai atmets visus italų reikalavimus ir yra pasiryžusi ginklu ginti savo teritorijas.

Prieš italų mėginimą įsibrauti į Prancūzijos sritis Afrikoje griežtai protestuoja ne tik visi prancūzai bet ir vietiniai tų srities gyventojai.

Prancūzijos atsakymas Italijaj.

Prancūzijos ambasadorius Romoje Poncet įteikė savo vyriausybės atsakymą Musolinui ir grafiui Ciano dėl Italijos kolonialinių reikalavimų.

Savo atsakyme Prancūzija nurodo, kad ji yra pasiryžusi derėtis su Italija dėl kaip kurį Viduržemio Jūros klausimų išsprendimų, tačiau atsisakanti patenkinti bet kokius italų teritorinius reikalavimus.

Italijoje Prancūzijos atsakymas sutiktas labai nepalankiai.

Pranašauja Italijos -- Prancūzijos karas.

Kaikurie Europos laikraščiai pranašauja, kad prancūzų-italų konfliktas nesibaigs geruoju. Spėjama, kad Musolini greitai laiku paskelbs mobilizaciją ir įteiks Prancūzijai ultimatumą.

Iš laikraščių pranešimų matyti, kad Prancūzija yra rimtai pasiryžusi nenusileisti italams.

Ar tikrai kils Prancūzijos-Italijos karas, kol kas sunku pasakyti.

Pasibaigė Pan-Amerikos konferencija.

Gruodžio 27 dieną Limoje pasibaigė 8-ji Pan-Amerikos konferencija, kuri priėmė visą eilę nutarimų, liečiančių Šiaurės ir Pietų Amerikos respublikų politinius ir ekonominius reikalus.

Konferencijoje kilo ginčai tarp Argentinos ir Amerikos delegacijų, bet vėliau tie ginčai buvo likviduoti. Pan-Amerikos konferencija laikoma nusisekusia. Devintoji konferencija įvyks Kolumbijoje.

Taikos derybos tarp Kinijos ir Japonijos

Japonija nuvargusi bekariuma su Kinija šiomis dienomis pasiūlė pradėti taikos derybas. Tuo reikalu Japonijos vyriausybė įteikė Kinijai formulotą pasiūlymą. Tačiau Kinija paskelbė šį japonų pasiūlymą nepriimtinu. Maršalas Čankaiškas pranešė, kad japonų taikos sąlygų priėmimas reikėtų visišką Kinijos pasidavimą Japonijos globon. Kiniečiai esą pasiryžę ir toliau atkakliai kovoti prieš Japonijos invaziją. Kinija galinti taikytis su Japonija, bet tik ne kaip su nugalėtoju, bet kaip su sau lygiu.

Nevedę bus apdedami mokesčiais.

„O Globo“ praneša, kad jau paruoštas dekretas, kuriuo einant bus apdedami mokesčiais visi Brazilijoje gyvenantieji vyrai nuo 25 metų amžiaus.

Mokesčiais bus apdėtos ir bevaikės šeimos. Skaitlingos šeimos bus proteguojamos.

Naujas dekretas netrukus bus pasirašytas Respublikos Prezidento ir pradės veikti tuoj po Naujų Metų.

Iš Lietuvos

Spaudos atstovai pas min. Charvatą.

Lapkričio 25 d. Lenkijos pasiuntinybėje Kaune buvo Lietuvos spaudos atstovų priėmimas. Dalyvavo visų svarbesniųjų laikraščių redaktoriai, užsienių reikalų ministerijos spaudos skyriaus vedėja Avietėnaitė, „Eltos“ dir. Dailidė ir kt. Sveikindamas pirmą kartą apsilankiusius Lenkijos pasiuntinybėje Lietuvos spaudos atstovus, Lenkijos pasiuntinys min. Charvatas pasisakė už reikalą aiškiai ir atvirai aiškintis Lietuvos ir Lenkijos klausimus. Min. Charvatas pareiškė apgailestavimą, kad iki paskutinio laiko lietuvių spaudoje būta reiškinį, kurie rodė, jog nesama pakankamos informacijos apie tikruosius Lenkijos politikos tikslus Lietuvos atžvilgiu. Esą, todėl jis radęs reikalinga įtikinti spaudos ats-

tovus, kad Lenkija santykiuose su Lietuva siekianti tik vieno tikslo — bendradarbiauti geros kaimynystės ir visiško Lietuvos nepriklausomybės pripažinimo pagrindais.

Į min. Charvato kalbą atsakė „Eltos“ dir. Dailidė, kuris priminė Lietuvos užsienių reikalų min. Lozoraičio duotas spaudai pareiškimus Lietuvos santykių su Lenkija reikalu, taip pat neseniai pasirašytą Lietuvos ir Lenkijos spaudos ir radijo klausimų susitarimą, iš to išeinančias pareigas ir užtikrino, kad tos pareigos iš Lietuvos pusės būsiančios išpildytos.

Pasikalbėjimas buvo vedamas prancūzų kalba, kurią pasirinko patys spaudos atstovai.

suruošti 13 vietų. Pirmoje eilėje tie kursai bus ruošiami Šiauliuose, Marijampolėje ir Panevėžyje. Kursai pradėti lapkričio 28 d.

Kursus organizuoti prašoma parama iš visų apygardos ligo nių kasų. Draudimo nuo nelaimingų atsitikimų kasa prie to darbo jau prisidėjo savo lėšomis.

Provincijos darbininkai prašo kultūrinių klubų.

Į Darbo rūmus kreipėsi Kretingos, Panemunėlio ir Vilkijos darbininkai su prašymais jų gyvenamose vietovėse įsteigti kultūrinius klubus. Kretingoje toki klubo steigimą D. rūmai pasižadėjo paremti.

Religinės muzikos koncertas.

Lapkričio 27 d., 18 val., Arki katedroje Bazilikoje įvyko religinės muzikos koncertas. Programoje buvo T. L. Vittoria, J. S. Bacho, P. Hindemito, J. Gruodžio, K. Kavecko ir kit. kūriniai.

Atidarytas plentas Kaunas -- Kėdainiai.

Kelių valdyba praneša, kad Aukštaičių plento pirmoji distancija baigta ir nuo lapkričio 26 d. plento ruožas Ciniškis — Josvainiai (Kaunas — Kėdainiai) atidarytas eismui. Jei bus reikalinga, šiame ruože eismą reguliuos Kelių valdyba.

V. Teatras įsigijo efektams sudaryti aparatą.

Šiomis dienomis V. Teatras įsigijo efektams sudaryti aparatą, kuris kaštavo apie 3.000 Lt. To aparato pagalba per tam tikras plokšteles bus galima scenoje atvaizduoti banguojančią jūrą, slenkančius debesis, mėnų lį dangaus fone, sniegą, liūtų ir t. t. Šiuo aparatu V. teatras galės supaprastinti dekoracijas ir tuo pačiu teikti žiūrovui visai natūralius vaizdus.

Lietuvos -- Lenkijos prekybos derybos Kaune.

Šių metų vasarą Varšuvoje buvo pradėtos prekybos derybos tarp Lietuvos ir Lenkijos delegacijų. Derybos užtruko porą savaitių, bet prie susitarimo nebuvo prieita. Paaikškėjo ne lengvas uždavinys suderinti lietuvių ir lenkų ūkiškus interesus ir kartu surasti pagrindą išplėsti prekybą tarp šių valstybių. Visą keblumą sudaro Lietuvos ir Lenkijos ūkio beveik vienoda struktūra (pobūdis): Ir Lietuva ir Lenkija į užsienius eksportuoja ir užsieniuose perka daugiausia tos pačios rūšies prekes. Tiesa, lenkai turi didesnę pramonę (kaip didesnis ir jų kraštas), ir Lietuva galėtų kai kuriuos pramonės gaminius pirkti Lenkijoje. Tačiau Lietuva turi pirkti ten, kur ji gali savo ūkio gaminius parduoti. O daugiausia parduoda į Angliją, Vo-

kietiją ir kitus kraštus. Lenkai į prekybinių sąskaitų išlyginimą įskaityti miško plukdy mo, tranzito ir kitokias pajamas kurias Lietuva gaus iš lenkų.

Varšuvoje, po bendrų pasitarimų, derybos buvo nutrauktos, kad abiejų šalių delegacijos galėtų iširti visus prekybinius galimumus ir deryboms geriau pasiruoštų. Dabar derybos atnaujintos Kaune. Lenkų delegacija atvyko (XI. 25) į Kauną ir tuo jau prasidėjo pasitarimai. Ir lenkų, ir lietuvių delegacijos turi parengusius numatomų sutarčių bei pasitarimų projektus. Tuo projektus dabar teks suderinti ir sudaryti abiem pusėms priimtina vieną projektą. Esą vilčių prekybą sutartį sudaryti, tiktai prekyba tarp Lietuvos ir Lenkijos, bent pradžioje, nebūsianti didelė.

„Link draugiškumo su Lietuva“.

Varšuva. Elta. „Kurjer Warszawski“, kuris yra nuosaukiškos dešiniųjų opozicijos organas, išspausdino vedamąjį. „Link draugiškumo su Lietuva“. Šiame straipsnyje laikraštis iš pradžių pažymi, kad tarp Lenkijos ir Lietuvos padarytas susitarimas dėl spaudos ir radijo informacijų yra pagrindinės svarbos įvykis lietuvių lenkų santykiuose.

Lenkų nusistatymo lietuvių atžvilgiu negalima lyginti su nusistatymu, kurio laikomasi

šiai kurios svetimos tautos atžvilgiu, kadangi lenkai visados turėjo sentimentų, nors kartais ir nuslėptų, lietuvių atžvilgiu, ir todėl jie visiškai supranta tuos siekimus, kuriuos parodo lietuvių tauta. Galima buvo įsitikinti, kad lenkų siekimų nuosirdumas Lietuvos atžvilgiu yra geriausias metodas, kurio reikia laikytis. Paskutinis susitarimas parodė geras to metodo pasekmes. Nuo šiolei abiejų kraštų santykiai plėtosis visiškai patinimo linkme.

Bus daromi nauji atžymėjimai užsienio pasuose prie stampų ir vizų.

Dažnai pasitaikydavo, kad svetimų valstybių piliečiai, atvykę Lietuvon, visai šeimai skirtu užsienio pasu ir bendra viza, ne visi išvykdavo atgal ir kai kurie šeimos nariai pasilikdavo gyventi Lietuvoje. Atitinkamų įstaigų pareigūnams tai būdavo sunku sukontroliuoti. Kad ateityje būtų išvengta nesusipratimų, pasienio kontrolės punktams pavesta, tais atvejais kada bendru pasu vyksta keli asmenys,

prie vizų ar stampų žymėti kiek asmenų atvyko. Tokiu būdu bus galima kontroliuoti ar visi atvykusieji Lietuvon svetimos valstybės piliečiai grįžta atgal. Be to, pagal naują paliepimą į Lietuvą šiuo metu nebebus įleidžiami Lietuvon ar pravažiuoti per Lietuvą tranzitu be vizų tie Čekoslovakijos piliečiai, kurie pasus gavo tose srityse, kurios po Čekoslovakijos dalinimo atiteko Vokietijai, Vengrijai ir Lenkijai.

Nauja lietuvių mokslo draugija (?)

Lenkų telegramų agentūra Pat paskelbė lenkų laikraščiui šio tokia žinia:

„Vidaus Reikalų Ministerija nusprendė duoti leidimą atidaryti etnografinį muziejų, kurį sudarys dav. Vilniaus Lietuvių Mokslo Draugijos rinkiniai. Muziejus bus prie mokslinio pobūdžio draugijos. Tos draugijos statusas bus paruoštas ir atatinčios valdžios užtvirtintas.“

Eina lietuvių lenkų ekonominės derybos.

Lapkričio 28 d. į Kauną atvyko Lenkijos prekybinių delegacija. Lapkričio 29 d. prasidėjo derybos. Pirmame pilnieties posėdyje abiejų delegacijų pirmininkai pasakė kalbas. Lapkričio 30 d. posėdžiavo atskiros komisijos ir įvairių prekybos sričių žinovai.

Kauno laikraščiai praneša, kad šiose ekonominėse derybose dalyvauja ir Klaipėdos krašto ekonominų, prekybinių ir taip pat uosto direkcijos atstovai.

Susirinks Darbo Rūmų plenumas.

Darbo rūmų narių visumos susirinkimas kviečiamas gruodžio 10—11 d. Susirinkime bus apsvaistytas ateinančių metų darbų planas, sąmata ir kit. reikaliai.

Be to, gruodžio 1 d. kviečiamas D. rūmų kultūrinių klubų vedėjų suvažiavimas, kuriame bus aptarti daugiausia darbininkų kultūriniai reikalai, k. a.: bendrojo, specialaus lavinimosi, dainos bei muzikos, artistų reikalai ir kit.

Darbininkų choro koncertai.

Darbininkų choras, kuriam vadovauja muz. Makačinas, ruošiasi didesniui pasirodymui visuomenei. Gruodžio mėn. tas choras ruošia koncertą V. teatre.

Pirmos pagalbos kursai darbininkams.

Darbo rūmai šiemet yra numatę pirmosios pagalbos kursus

Atostogos Lietuvoje po devynerių metų.

(Iš kelionės į Lietuvą ir atgal dienoraščio)

(Tąsa iš 52 Nr.)

Vis tik reikia pasakyti, kad ne visi klausytojai paskaitas lankė atsidėję. Bendrai imant atrodo, kad visi laikėsi draugiškai ir visados buvo gerai nusiteikę. Kadangi dauguma buvo amerikiečiai, tai ir čia vyravo anglų kalba. Lietuviai amerikiečiai visiškai neatsižvelgia to, jei išsimaišę jų tarpan kuris tos kalbos nesupranta. Mokėdami pusėtinau lietuviškai, jie visados su dideliu pasigerėjimu pereina prie anglų kalbos. Iš pradžių toks jų laisvumas ir didžiavimas svetima kalba man kažkaip keistai atrodė, bet

Liūda Majienė.
susitikti su vienu kitu įžymeniu žmogum, kas man padarė kuo geriausius įspūdžius. Liepos mėn. 10 d. Klaipėdoje buvo suruošta jubiliejinė 20 nepriklausomybės metų paminėti dainų šventė. Iš pat ryto lijo ir buvo labai šalta. Buvo ruošiamas kursų klausytojų ekskursija į tą šventę, bet, tur būt, dėl lietaus iširo. Nežiūrėdama lietaus ir šalčio vykstų į tą šventę. Turiu pamatyti visa, kas svarbesnio įvyksta Lietuvoje. Klaipėdoje nors ir lyja, bet minios žmonių vyksta į aikštę. Taip galima choristų ir chorų vedėjų, kurie padėję daug darbo turi pasirodyti tokia gamtos atžvilgiu jiems ne palankia diena. Vokiečių veiduo se pastebiu ironiją bei didžiavimą. Dainų šventė prasidėdama įžymių žmonių kalbomis. Po „o choras gieda maldą, kuri drauge su blogu oru sudaro liūdną, stegianą įspūdį. Del nepalankių oro

veliau papratau. Man daugiau sia teko draugauti su stiprendininkėmis p.p. E. Bartkevičiute ir J. Bučinskaitė. Ne vieną kartą man teko jas nugirsti ginant Lietuvą nuo kitų svečių nelietuvių peikimų, todėl jiedviem jaučiau didelę pagarbą.

Dar sykių noriu paminėti, kad už surengtus kursus DULR reikėtų pareikšti didžiausią padėką; poilsis tokioje žavingoje vietoje su tokiais naudingais kursais tai ne mažą dovana užsienio lietuviams!

sąlygų programa sutrumpinama. Baigiantis programai lietus dar pasmarkėja. Tos pat dienos vakarą Vytauto Didžiojo gimnazijos salėje įvyksta amerikiečių choro „Pirmyn“ koncertas ir šaulių choras su valstybės teatro artistais išpildo Alyvų daržely. Choro „Pirmyn“ repertuarą kuris sudėtas iš ypatingai linksmų dalykų, publika palydi didžiausiomis ovacijomis. Šio progos norėčiau pastebėti, ar kartaš nereikėtų ir Lietuvoje daugiau dėmesio kreipti į dainos linksmumą, o taipgi giesmėlabių nuo dainos skirti.

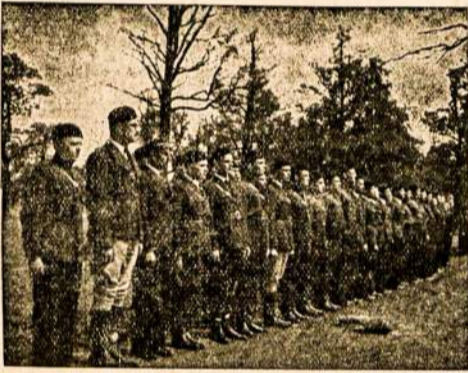
Į Palangą grįžau sušalęs ir sušalus. Ryto metą pasijutau su pakilusiu temperatūra. Tačiau tas visai niekai, nes pamačiau tai, kas man taip miela ir brangu. Liepos mėn. 12 d. sužinojau, kad drauge su amerikiečiais sportininkais atvyksta iš Brokli

no mano sesutė paviešėti Lietuvon. Vykstu į Klaipėdą pasitikti. Diena pasitaikė labai puiki. Klaipėdos uostas taip gražiai su tvarkytas. Renkasi minios žmonių. Pasirodo laivas. Pakilęs lėktuvas pasitinka mesdama į laivą gėlių. Jaudinančia įspūdis. Amerikiečių ekskursija susideda iš 70 žmonių. Jubiliejinių metų proga visi skuba aplankyti ir pasidžiaugti visomis rengiamomis iškilnėmis. Ir čia muilinėns vadininkų patarnavimas labai mandagus ir nuosirdus. Viena amerikietė, pagyvenusi moteris kreipiasi į mano sesutę skųsdamos, kad nėra teisybės, kaip tai neteisingai jos bagažą pasvėrė ar ką panašaus. Sesuo, ir kitos amerikietės ją subara, sakydamos, jog ji daranti joms didelę gėdą, nes čia per daug mandagiai ir teisingai elgiamasi.

(B. d.)

Dviejų tautų amžina kova.

Klaipėdos kraštas yra kovos vieta, kur paskutiniams pokariams metais koncentruojasi dviejų tautų (vokiečių ir lietuvių) kovos tęsinys. Sakau tęsinys, nes šių dviejų tautų kova turi didelę ir kruviną istoriją. Ši kova prasidėjo 1231 metais, kada Pabaltienės atsikraustė kryžiuočių ordenas, išvytas iš Palestinos ir Dunojaus baseino, pradėjo pirmąjį ginkluotą užpuolimą Prūsų žemėje. Tais metais kryžiuočių ordeno magistras Hermano von Salza pasiųstas landmeisteris Hermann Balke su nedideliu raitelių būriu perėjo Vislą ties Marienburgu ir užpuolė Prūsiją. Kaip aprašo patys kryžiuočių šaltiniai, prūsai tada buvo sėsliai kultūringa ir turtinga tauta. Prūsų tuometiniai pilių sustiprinimai buvo kryžiuočiams iš

Gražios Jaunlietuvių eilės.

kartu nesugriaunami ir nepaimami. Reikėjo daug jėgų ir sumanum, kol kryžiuočiai galėjo pasistumti pirmyn. Ir tik įkūrus kelias pirmąsias pilis ant dešiniojo Vislos kranto, kryžiuočiams pavyko Prūsų žemėje išsilaukti ir pasilsėjus vėl pulti prūsus toliau. Ties puolimai su tuometinės katalikiškos Vakarų Europos pagalba prieš „pagonis prūsus“ tęsėsi apie pusšimtą metų, kol kryžiuočių ordenas galėjo jaustis nugalėjęs prūsus ir užkariavęs derlingą ir turtingą Prūsiją — lietuvių giminių didelį kraštą tarp Vislos ir Nemuno žemupių prie Baltijos jūros. Suprantama, kaip krito mūsų broliai sentėviai prūsai, kiek kraujo pralėta dėl savo tėvynės laisvės, kiek prūsai parodė didvyriškumo ir pasiakojimo nelygioje kovoje su įsiveržusiais plėšikais kryžiuočiais. Apie tai mums liūdi prūsų karvedžių ir sukilimo vadų garbingi vardai.

Šiandien lietuviai ir lenkai, būdami Rytprūsų provincijos ko ne atstumti nuo Baltijos, jūros, gali su „didele pagarba“ minėti tą Mozūrų kunigaikštį, kuris, 1226 metais viešėdamas pas vokiškąjį Rymo imperatorių sutiko priimti tuomet bėdon patekusį kryžiuočių ordoną ir apgyvendinti Kulmijoj prie Vislos, kad jis sudraustų „neramiusius“ prūsus, „nedavusius“ ramybės Mozūrų kunigaikščiui. Tai buvo mirties sprendimas garbingajai prūsų lietuvių giminei, tai buvo savižudybės sprendimas ir pačiai mozūrų lenkų tautai. To pasekmėje viduramžiais Lietuvos ir Lenkijos pašo-

nėje išaugo stiprus ir nedraugingas kumštis, su kuriuo reikėjo dažnai kariauti ir skaitytis. Lenkijos ir Lietuvos padalinimas taip pat išėjo iš Marienburgos dvasios ir galybės. Šiandien gi buvusi Prūsija Rytprūsų provincijos pavidalu yra vėl didelė atspara nežlugusiam, tik gal laikinai nutildytam kryžiuotiškam „Drang nach Osten“ veržimuisi. Dėl žinomos valdymo tvarkos toje provincijoje iš žilos senovės užsilikęs lietuviškas ir lenkiškas elementas yra nutildytas, baigias netekti tautinės sąmonės ir negalės parodyti jokio tautinio kultūrinio gyvumo. Lietuviški vietovardžiai planingai keičiami vokiškaisiais ir tik archyvai bei kapinytai liūdiya apie šios provincijos pirmųjų gyventojų tragišką likimą.

BALTIJOS VALSTYBIU NEUTRALUMAS.

Stambūs šių metų pasikeitimai bendroje politikoje neliko be įtakos trijų Baltijos valstybių saugumo politikai. Ta politika ligi paskutinio laiko rėmėsi Tautų Sąjungos paktu ir tame pakte įrašytu kolektyvinio saugumo dėsniu. Tačiau visa eilė politinių įvykių Baltijos valstybės, kaip ir kitus kraštus, įtikino, kad graži ir patraukli kolektyvinio saugumo idėja tikrumoje yra tik popieriuje, o gyvenimo praktikoje nė viena kartą ta idėja paremtos valstybių prievolės nebuvo visu pilnumu įvykdytos. Tuo būdu valstybės, kurios pasitikėjo kolektyvinio saugumo išganymu, liko skaudžiai apvilios.

Turėdamos prieš akis tokius nusivylimo pavyzdžius, Baltijos valstybės negalėjo nesusrūpinti kitokių kelių savo saugumui patikrinti ieškojimu. Greta kolektyvinio saugumo mažoms valstybėms čia gali būti naudingas kaimynų pripažintas neutralumas. Dėl to neutralumo šūkis buvo neseniai iškeltas beveik visuose kraštuose, bet dėl vieno ar kurių kitų priežasčių saugumo sąlygos buvo apsunktos.

Būdamas ikelyje iš Europos rytų į vakarus, turėdamos kaimynais dideles valstybes, Baltijos valstybės dar prieš keletą metų pradėjo ieškoti savo saugumo sustiprinimo glaudesnėje tarpusavio santarvėje. Ir dabar, saugumo sąlygoms pasunkėjus, Baltijos valstybės visos bendrai apsvarstė susidariusią būklę ir susitarė dėl naujų saugumo priemonių, kaip to reikalauja 1934 m. rugsėjo 12 d. pasirašyta sutartis.

Bene svarbiausia tokių priemonių per paskutinius Baltijos valstybių pasitarimus yra pripažintas vienodo neutralumo įstatymo visose trijose šalyse pasakelimas. To įstatymo tekstas buvo neseniai parengtas Taline tam reikalui sudarytoje mišrioje komisijoje, o lapkričio 18 d. Baltijos valstybių užsienių reikalų ministrai, susitikę Rygoje, sutarė suvienodintą neutralumo įstatymą paskelbti ir atei tyje jo nekeisti visoms trims valstybėms nepasitarus.

Taigi šiandien Baltijos valstybės yra jau ne tik savo neutra-

Fabrica de Cigarros "SUDAN"

Premijų Sąrašas Nr. 45
1938 m. gruodžio 5 -- 20 d. laikot.

RAUSVI KUPONAI

SERIJA „E“

Nr.	14.001 iki	14.050	— 50 puikiausių kišeninių laikrodžių
"	14.051 "	14.100	— 50 čekių po 30\$000
"	14.101 "	14.200	— 100 gražių fantaz. portsigarų
"	14.201 "	14.300	— 10 1/2 tuz. lėkštelių saldumynams
"	14.301 "	14.500	— 200 gražių kišeninių peiliukų
"	14.501 "	14.600	— 200 dėželių tualetinio muilo
"	14.601 "	14.700	— 100 čekių po 20\$000
"	14.701 "	14.800	— 100 gražių uždegamų mašinėlių
"	14.801 "	15.000	— 200 servizų kavai su 6 puod.
"	15.001 "	15.100	— 100 gražių lėlių mergaitėms
"	15.101 "	15.200	— 100 žaislelių berniukams
"	15.201 "	15.500	— 300 čekių po 5\$000
"	15.501 "	15.600	— 100 stiklinių puodukų pienui
"	15.601 "	15.700	— 100 gražių kaklaraiščių
"	15.701 "	15.800	— 100 čekių po 10\$000
"	15.801 "	15.900	— 100 rinkinių Gilete barzdai skust.
"	15.901 "	15.950	— 50 gražių rink. kavai iš 9 št.
"	15.951 "	16.000	— 50 čekių po 50\$000

ASPASIA -- LEONIDAS -- SEVERA

GERIAUSIOS CIGARETES UŽ \$500

IR VIENINTELĖS KURIOS DALYJE VERTINGAS DOVANAS

PRODUKTAI „SUDAN“ VISAME KAME YRA IMITUOJAMI
BET LYGIU SAU NETURI!

Produktai „SUDAN“ S. Paulo 1938 m. gruodžio 26 d.

lumą paskelbusios, bet ir sutartinai nusistačiusios tą neutralumą ginti tomis priemonėmis, kurias paveda valstybei neutralumo įstatymus. Juridiškai nauja Baltijos valstybių pozicija saugumo reikaluose yra pagrįsta tarptautinės teisės nuostatais neutralumo klausimu. Politškai ta pozicija, pereidama iš naujos konjunktūros saugumo problemoje sudaro geresnes sąlygas Baltijos valstybių nepriklausomybei išlaikyti.

Daug politinių sunkumų kildavo Baltijos valstybėms dėl to, kad jose kryžiuojasi didžiųjų valstybių interesai. Tad Baltijos valstybės turi pilną pagrindą pasirūpinti, kad nė viena šių valstybių nelaikytų jų savo priešu, įtartinėdama jas per glaudžius santykius su priešinga šalimi. O tokiems įtarimams išsklaidyti bene geriausiai tinka įstatymu ginamas valstybės neutralumas.

Toks neutralumas turi sustiprinti tarp Baltijos valstybių ir jų kaimynų tarpusavio pasitikėjimą, neleisdamas kilti bet kuriems šioje srityje nesuipratiams. Dėl to bendra nuomone toks neutralumas prisideda prie taikos sustiprinimo Rytų Europoje, o tuo pačiu ir prie Baltijos valstybių nepriklausomybės išlaikymo. Taigi naujas Baltijos valstybių pasirinktas bendroje politikoje kelias yra tikrasis, jų gyvybinių interesų nurodytas kelias.

Žinios -- žinėlės iš Lietuvos.

— Lietuvoje rupinamasi vis labiau plėsti krašto galimybes ir gerintis. Svarstoma išleisti 1939 metais trečią vidaus paskolą 20 milijonų litų sumai. Ši paskola būtų skirta didžiosioms statyboms: elektros stočiai, radio stočiai, cemento fabrikui, ir kt.

— Seimas svarsto apdraudimą nuo nelaimingų atsitikimų ne tik žemės ūkio darbininkų, bet ir pačių ūkininkų. Lėšų tam draudimui (apie 2 milijonų litų kasmet) numatoma gauti iš žemės mokesčių, šiek tiek juos padidinus. Likusią dalį pirmokės valdžia.

— Lenkijos Prezidentas Moscickis pasikvietė Lietuvos Ministrą Škirpą Varšuvoje dalyvauti prezidento surengtoje medžioklėje.

— Lietuvoje kaime stinga lauko darbininkų, todėl pradeda labiau ir labiau rūpintis sulaikymu kaimo žmonių iškeliavimo į miestus.

— Lietuvina pavardės. Šiomis dienomis iš Lietuvos kariuomenės štabo vėl gautas didelis 500 karių pavardžių sąrašas, kuriame prašo jų suslavintas pavardes atitaisyti ir legaliai atlietuvininti. Pavardžių atlietuvinimo įstatymas reikalingas tam, kad patiems Lietuvos žmonėms keičiant savo pavardes neišeitų Babilonija: tos pačios šeimos nariai liktų svetimi jeigu Obuolėvičių šeimoje vienas pasivadintų Obuolinis, kitas Obuolėnas, kitas Obuolaitis ir t. t.

— Vilniaus Universiteto ir Politinės Mokyklos lietuviai studentai išsiuntė Lenkijos Prezidentui memorialą, kurį pasirašė 78 studentai. Memoriale nusakoma Vilniaus krašto Lietuvos sunki padėtis ir prašoma leisti Vilniaus krašto Lietuviams tvarkyti savo tautinį ir kultūrinį gyvenimą pagal valstybės konstitucijos garantuotą teisę.

— Lietuvos žinių biuras Elta susitaręs su Lenkijos žinių biuru Pato, paskyrė savo atstovus į Kauną ir Varšuvą.

SKELBKITES
TIK
„LIETUVY“

Jeigu kur kitur lietuvių ir lenkų tautos nesutaria ir negali sutarti, tai dėl Vislos ir Nemuno žiočių, taip pat dėl Priegliaus baseino ir viso krašto tarp Vislos ir Nemuno, sutaria ir turėtų sutarti. Nepaslapstis, jog mes (lietuviai ir lenkai) jau čia viena grėsmingą Damoklo kardą.

E. K. Panerietis.

SVETIMŠALIŲ DĖMESIUI

Advokatas Dr. J. O. Inglez de Souza davo naturalizacijos ir svetimšalių legalizacijos dokumentus. Taip pat veda visų sričių juridinius reikalus kaip inventoriai išsikyrimai ir t. t.

Rua Libero Badaro nr. 492 Tel. 2-5021

ONA MICIŪTĖ.

NEBYLIAI.

Žinau, krūtinėj audros siaučia,
Ir mintys klaikios pinas,
Skausmingai virpa lūpos...
Žodžius čia mūsų surakino.

Kai keliasi gyvybė žemėj,
Kai laisvė su mirtim kovoja —
Vėl akys ašarose skendi,
Bet žodžių lūpos nekartoja.

Sulinkę einame į tolą,
Mums vargas taką nužymėjo,
Kai saulė gėsta vakaruose —
Tik kryžkelėj pamoja vėjas.

Dvasia, tartum, kalėjimas šaltas,
Ten miršta laisvė, džiugsmas mūsų.
Ten žodžiai kali surakinti...
Ir aš tik skausmo aidas būsiu.
Vilnius.

Vietos lietuvių gyvenimas.

Laiškas iš Čilės.

Šiomis dienomis redakcija gavo iš Čilės valstybės laiška, kurį rašo lietuvis salezietis Kazys Inkratas, gyvenantis Santiago mieste.

GERBIAMOJI REDAKCIJA,

Labai dėkui Tamstoms už laikraštį „Lietuvį“ kurį reguliariai gaunu gyvendams tolimoje Čilėje. Šia proga noriu šiek tiek parašyti ir apie save.

Esu lietuvis salezietis ir priklausau Perū ir Bolivijos valstybių inspektorijai. Jau pusėtinai pažįstu abi valstybes. Vyresnysis pasiūstas atvykau į Čilę baigti teologijos mokslus. Jau du metai, kai studijuojau tarpau tiniame teologijos institute Cisternejo (Santiago miesto priemiestis). Dar trūksta poros metų mokslui užbaigti. Užbaigęs mokslą, jei nebus naujo parėdymo iš vyriausios saleziečių vadovybės Torine (Italijoje), gri-

šiu atgal į Perū valstybę, kurioje teko ilgesnį laiką gyventi.

Kadangi gyvenant Perū ir Čilėje teko pusėtinai susipažinti su tais kraštais, tai vėliau pasižadą parašyti „Lietuviui“. Taip pat noriu šį tą parašyti ir mūsų lietuviškam išeivini jaunimui, kuris daugiausia reikalingas dvasinio peno. Kadangi Tamstų laikraštį laikau labai artimu katalikiškai dvasiai, tai manau, kad neprošalį būtų parašyti jaunimui ir religinio pobūdžio straipsnelį.

Baigdamas prašau perduoti mano nuoširdžiausius sveikinimus ir linkėjimus Šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų progai visiems Brazilijoje gyvenantiems mano broliams lietuviams. Telaimina Aukščiausias visus Jūsų darbus ir žygius. Tuo pačiu prižadą prisiminti Jus savo maldose.

Su tikra pagarba Salezietis KAYS INKRATAS.

KLERIKAS A. AUSENKA VYKS Į RIO DE JANEIRO.

Klerikas A. Auseka vasario mėnesio pabaigoje vyks į Rio de Janeiro, kur nuo kovo 1 dienos tęs toliau savo mokslus. Klerikas Auseka šių atostogų metu pažadėjo parašyti keletą straipsnių „Lietuviui“.

PADIDĖS LIETUVIŲ MOKSLEIVIŲ SKAIČIUS.

Šiomet lietuvių pradžios mokyklas baigė 43 S. Paulo lietuviukai. Kaip teko patirti, daugumas jų žada tęsti mokslą toliau gimnazijose ir aukštesnėse mokyklose. Šiomet lietuvių moksleivių skaičius bus žymiai didesnis, kaip pernai buvo.

Kad lietuviai leidžia savo vaikučius į aukštesnes mokyklas yra džiuginantis reiškinys. Bet lietuviams reiktų stengtis savo vaikams daugiau leisti į amatų ir specialines mokyklas, kur jų vaikai gali išmokyti kokį nors naudingą amatą ar specialybę. Bendrojo lavinimosi mokyklos, lietuvių vaikams lankyti yra mažiau naudingos, nes baigusios aukštesnes ir aukštas mokyklas Brazilijoje yra daug žmonių, tuo tarpu įvairių specialistų ir amatininkų labai trūksta.

Tėvas.

IŠ PARQUE DAS NAÇÕES.

Gruodžio mėn. 25 d. Maironio Liet. Pradž. Mokykla savo vaikučiams suruošė eglutę.

Programa buvo įdomi ir įvairi: buvo suvaidintas veikaliukas „Mokytojo vardadienis“, deklamacijos, dainos ir žaidimai. Po meninės dalies vaikučiams buvo padalytos dovanėlės. Vaikučių parengimo pasižiūrėti buvo prisirinkusi pilnutėlė mokyklės salė. Nors šioje mokykloje dar visai maži vaikučiai, bet savo gražiu vaidinimu, deklamacijomis bei dainomis visus sužavėjo.

Patenkintas Tėvas.

atvažiuotų kas nors iš mokytojų dabartinių atostogų metu.

M. Gleibus.

KALĖDŲ EGLUTĖ VYTAUTO DIDŽIOJO MOKYKLOJE VILA BELOJE.

Šį šeštadienį, gruodžio 31 dieną Vytauto Didžiojo lietuvių mokykla Vila Beloj rengia Kalėdų eglutę. Pradžią 7 val. vakaro. Visi mokinių tėvai ir šiaip visuomenė kviečiama skaitlingai dalyvauti. Įėjimas visiems laisvas.

Programą išpildys mokyklos mokiniai.

Kalėdos pas Frigorifico lietuvius.

Iškilmingos nuotaikos, kūčių dienoje, temstant, traukiame iš Baretos į vos 3 km. esantį Frigorifico. Vieno tautiečio padėdami surandame apistojimui Pono Jono Mackaus butą. Po gerų „kutučių“ išeina iš brazilsko „rūmo“ ir pats amžium visai jaunas, bet gyvenimo kančių prigyvenęs, šeimininkas. Linkėjimai. Kalbos. Klausimai. Kūčios — nors jos toli nuo tėvyinės, be nekaltos žiemos grožio — sniego, su medžiuose rėkiančiomis papūgomis, su kolibrų po žiedus šaudymu, su kai mynais ne baltaisiais, bet stalas kaip prieš keliolika metų tėvyneje pas mamą. Tikrai gražu, kad mūsų išeiviai nepamiršta taip be galo gražių lietuviškų papročių.

Kalėdų naktis, ji jau visai nepanaši su Tėvynės Kalėdomis, tas nepaprastai galingas tropikų lietus, nenoroms daro įspūdį lyg viskas bus n. šluota.

Kalėdos. Mikalonio, Žilinsko, Gruodžių, Butėno, Rutieno, Morkaus, Ponų ir kitų šaunių lietuvių tarpe. Visi vyrai, kaip ažuolai, tikri lietuviai, tik gaila, kad savo stiprybę priversti už pačius trupinius perduoti. Šiek tiek ramina tas reiškinys, kad mūsų vyrai stovi pirmoje vietoje kitų svetimiųjų ar pačių brazilų tarpe. Mūsų šaliai per valandą gauna po 18000—18400, tuo tarpu kiti tik apie 18000—nedaugiau. Darbas skerdykloje nelengvas ir daugumoje nesveikas, pav. šaldytuvuose nedaugelis gali dirbti, o vietiniams tai ir visai nepakenčiama. Darbo sezono metu, kada pasibaigia gamybos, galvijai ima kusti, t. y. apie vasario vidurį, per dieną skerdykla sudoroja virš porą tūkstančių jaučių. Skerdykla įrengta ir pritaikinta naujausiems reikalavimams — kad niekas nežūtų, mažiausiai darbo daugiausiai naudos. Na ir spaudžia — užmušto jaučio niekas nežūva, viskas alei smulkmemos sunaudojama.

Fabrikas savo darbininkams be algos dar duoda veltui butus, bet po Naujų Metų numatyta ir už juos reikalauti nuomos, jeigu tai būtų išikrųjų ir fabrikas nepakeltų uždario tai gyvenimas bent kiek žmoniškės, o šiuo metu visi neįmanomas, todėl nenuostabu, kad tautiečiai šiuo klausimu be galo susirūpinę.

Mok. J. J.

DR FERRAZ JUNIOR
Veda visas bylas, kaip išieskojimų, inventorių, vedybų ir kt.
Praça da Sé Nr. 3 5° andar Tel. 2-5064

Ping-pong turnyras.

„Lithuanijos“ ping-pong turnyras sėkmingai tęsiamas toliau.

Gruodžio 23 dienos rezultatai: M. Baltušis — K. Martinaitis 60 : 38, J. Smalskis — V. Kirmialavičius 80 : 74, St. Urbietis — Vl. Jurgutis 100 : 22, J. Banys — J. Hasleris 100 : 79, J. Blimke — V. Jesevičius 100 : 49.

Gruodžio 28 dienos rezultatai: J. Krumzlys — V. Juškėnas 50 : 46, B. Skadas — L. Džiugelis 50 : 35, V. Kirmialavičius — B. Batutis 80 : 75, J. Banys — Vl. Jurgutis 100 : 67, St. Urbietis — K. Urbanavičius 100 : 43.

Sausio 4 d. Bom Retiro patalpose žaidžia: V. Juškėnas — H. Borisovas, L. Džiugelis — J. Krumzlys, J. Butauskas — A. Statkus, B. Batutis — J. Smalskis, J. Vasiliauskas — J. Banys, K. Urbanavičius — J. Hasleris.

Sausio 6 d. Bom Retiro patalpose žaidžia: P. Mažietis — B. Skadas, V. Juškėnas — B. Morkaus, K. Skadas — K. Kriauciūnas, J. Butauskas — K. Černiauskas, B. Batutis — B. Girčys, Vl. Jurgutis — V. Jesevičius, J. Vasiliauskas — J. Blimke.

TRADICINIS SÃO SILVESTRO PER MIESTĄ BĖGIMAS.

Kaip kiekvienais metais taip ir šių metų paskutinę dieną, t. y. gruodžio 31 d. 23 val. 55 min. įvyksta tradicinės dienraščio A. GAZETA 7 kilm. per São Paulo miestą bėgimas vadinamas São Silvestro, nes vyksta šio šventojo dienoje. Bėgimo pradmė yra avenida Paulista, kelias-avenida São João, rua Libero Badaro, largo São Bento, rua Florencio de Abreo, avenida Tiradentes ir baigmė Ponte Pequeno. Šiame bėgime visame pasaulyje bėgime šiemet dalyvauja jau užsirašė virš 3.000 geriausių Brazilijos lengvaatlečių-bėgikų iš įvairių kampų kempelių krašto. Šiame bėgime dalyvauja ir kelias lithuaniečių; pereinusių metų bėgime dalyvavę lithuaniečiai užėmė visai gražias vietas, linkime ir šiemet mūsų vyrams pa sirodyti stipriai, parsinėti medalių ar taurių.

MOKOS LITHUANIEČIŲ SPORTINĖ VEIKLA.

Sporto S-gos „Lithuania“ Mokes skyrius veik visą laiką buvo gana aktyvus ir sportinės veiklos, ypač futbolo bei ping-pong srytse rodė gana daug aktingumo. Viešuose savo pasiryduose beveik visuomet skyriaus komandos išeidavo laimėtojomis, nors kartais tekdavo susitikti ir su gana rimtais priešais.

Per antrąjį šių metų pusmetį šio skyriaus futbolo komandos turėjo 20 futbolo rungtynių, kurių 17 laimėjo, 2 baigė lygiomis ir 1 rungtynes pralaimėjo. Pasitarųjų kelių savaičių bėgyje Mokes skyriaus futbolo komandos turėjo futbolo rungtynes su keliais rimtais klubais, kurios tačiau ne visos baigėsi mūsų laimėjimu.

Š. m. lapkričio mėn. 20 dieną turėjo rungtynes su „V. Formo-

za F. C.“, kurias sulošė: I kom. — 0 : 0, II — 1 : 1. Reikia pažymėti, kad šis brazilų klubas dar šiais metais nėra vienu rungtynių nėra pralošęs ir tik su mūsų klubais pirmajiais baigė lygiomis.

Š. m. lapkričio mėn. 27 d. žaidė su „Victoria F. C.“ komanda mis ir laimėjo: I kom. — 3 : 0 II — 0 : 0.

Š. m. gruodžio mėnesio 11 dieną žaidė su „Alemãos Paulista no E. C.“. Rungtynės baigėsi: I kom. — 1 : 0 ir II — 3 : 1 priešo naudai. Čia priešas laimėjo tik todėl, kad teisėjas užšvilpė ne laiku rungtynių pabaigą ir nedavė spirti į priešo vartus baudos smūgio, kuris rungtynių rezultatus būtų išlyginęs. Tai vienintelės š. m. antram pusmetį pralaimėtos rungtynės.

Š. m. gruodžio mėn. 18 d. žaidė draugiškas rungtynes Agua Brancoje su „Comercial F. C.“, kurias sulošė lygiomis — abi komandos 0 : 0.

Jon.

VILLA BELLA.

Sausio 8 d. 2 val. p. Villa Bellos Lithuania Juvenil futbolo komandos žaidžia su „Barcelona“ Juvenil Ypirangoje, netoli Sacuman.

PAŠAULIO LENGVOJI ATLETIKA.

3.000 m. bėgimas.

Valstybių rekordai: Lietuva — Šimanas 8 : 53,6 min.

Brazilija — Nestor 9 : 04,0
Argentina — Ceballos 8 : 36,6
Čilė — Alarcon 8 : 47,0
Perū — Narvaez 9 : 12,8
Urugvajus — Di Gaeta 8 : 52,6
Prancūzija — Messur 8 : 30,6
Suomija — Hoeckert 8 : 14,8
Danija — Nielsen 8 : 18,4
Lenkija — Kusocinski 8 : 18,8
Švedija — Wilde 8 : 27,6
Europa — Hoeckert 8 : 14,8
Pasaulinis — Hoeckert 8 : 14,8

PASAULINIŲ REKORDŲ ISTORIJA:

8 : 36,8 — Kolehmainen /Suom / 1912.
8 : 33,1 — Zander /Šved. / 1918
8 : 28,6 — Nurmis /Suom. / 1922
8 : 27,6 — Wilde (Šved.) 1925
8 : 25,4 — Nurmis (Suom.) 1926
8 : 20,4 — Nurmis (Suom.) 1926
8 : 18,8 — Kusocinski (Lenk.) 1932.
8 : 18,4 — Nielsen (Dan.) 1934
8 : 14,8 — Hoeckert (Suom.) 1936.

TIK „LIETUVIŲ“ SKAITYDAMA VISKĄ ŽINOSI.

Kodėl amerikiečiai pamato nevienoda Lietuva.

Nepriklausomoji Lietuva užsienio lietuviams yra tapusi lyg arabams Meka, ir jie stengiasi ar bent svajoja aplankyti savo gimtąjį kraštą; net jaunimas, svetur gimęs ir augęs, mielai važiuoja aplankyti savo tėvų žemę. Ir Lietuva kasmet susilaukia brangių užsieniečių, daugiausia amerikiečių, svečių. Sakysim, šiemet buvo atvažiavę apie tūkstantis asmenų. Visi jie godžiai žiūri ir klausia, kaip atrodo ir gyvena jų svajotoji šalis. Jie žino, kad sugrįžę į užjūrius, bus giminių, draugų, pažįstamų ir nepažįstamų klausinėjami, kas girdėti „krajuje“. Kai kurių sugrįžusių žymesnių pasiklausti net ruošiami baltai bei šiaip susirinkimai. Ir laimingi tie, kurie moka ir turi ką pasakoti, nes jiems klausytojų niekada nestinga. Šitokie pasakojimai ir pasakotojai yra labai reikšmingi išsivisuoti suartininimui su jos senąja tėvyne ir palaikymui joje susidomėjimo Lietuvos reikalais.

Tačiau svarbu, kad pasakotojai savo gausiems klausytojams nupieštų tikrą Lietuvos vaizdą, kad jie bešališkai nušviestų įvykius bei gyvenimo reiškinius.

Iš pasikalbėjimų su amerikiečiais Lietuvoje, iš spaudos straipsnių ir iš jų pasakojimų Amerikoje gauni gana keistą įspūdį, kad jie labai nevienodą pamato Lietuvą ir kartais labai skirtingai apie ją pasakoja ar rašo. Čia nekalbama apie Lietuvos politinę santvarką. Ją kiekvienas savaip vertina, pagal savo politines pažiūras bei nusistatymus. Bet atrodo, kad vienodesnė turėtų būti užsieniečių lietuvių pažiūra į Lietuvos

ekonominį ir kultūrinį gyvenimą bei šiaip įvairaus gyvenimo reiškinius. Tuo gi tarpu vieni randa Lietuvoje netikusius, nemandagius valdininkus, visur mato purvą, nepatenkintus žmones, blogus kelius ir kitas negeroves. Kiti vėl viską mato iš sviesios pusės: gerus kelius ir susisiekimą, puikius pastatus, visur gerą tvarką, mandagius pareigūnus, patenkintus žmones ir šiaip visokeriopą pažangą.

Tokiam skirtingam Lietuvos gyvenimo nušvietime dažniausiai negalima įžiūrėti pasakotojų blogos valios. Jie nuoširdžiai pasakoja, ką matė ir girdėjo. O nevienodas vaizdas jiems susidarė, kad viešėdami tėvynėje vieni daugiau, kiti mažiau matė ir prišiklausė įvairių kalbų. Vieni amerikiečiai lietuviai savo viešėjimo laiką Lietuvoje praleidžia vien gimtajam sodžiūje, tarp savo giminių bei kaimynų ir teaplanko vieną kitą gretimą parapiją. Čia jiems laikas praeina nuolatinėse vaišėse artimųjų tarpe — (dažnai savo sąskaiton) ir pasikalbėjimuose apie kasdieninius reikalus bei rūpesčius. Ne be to, kad giminės ir artimieji nevengia brangiam užjūrių svečiui ir perdėtai pasiskusti savo vargais bei bėdomis, stengdamies suminkštinti amerikono širdį ir padidinti jo duosnumą...

Mažesnioji užsieniečių svečių dalis vieši miestuose ir vasarvietėse, daug važinėja po visą kraštą, visur stebi kas, kur ir kaip dirbama, gauna plačiau išsikalbėti ir tuo būdu susidaro tikresnį ir pilnesnį Lietuvos vaizdą.

(B. d.)

St. Vancevičius.

Norte do Paranã.

(Tąsa iš 52 nr.)

KELIAI IR MIŠKAI.

Važiuojant į Lovat mane stebino puikūs keliai, kuriais išraižyti didžiuliai Cia de Terras Norte do Paranã kompanijos žemių plotai. Prisipažįstu, kad tokių kelių naujai kolonizuojamose vietose Brazilijoje niekur neteko matyti. Tik gudrus angalai yra įsitikinę, kad Brazilijoje žemės vertės pakėlimui būtina sąlyga yra geri keliai, kurių Brazilijoje trūksta.

Kelias į Lovat ėjo per tankų mišką, kuris tęsėsi iš abiejų kelio pusių ištisus kilometrus. Tik kur ne kur pakelyje matėsi iškiristas miškas ir kuklios naujai besikūrianti kolonistų trobelės.

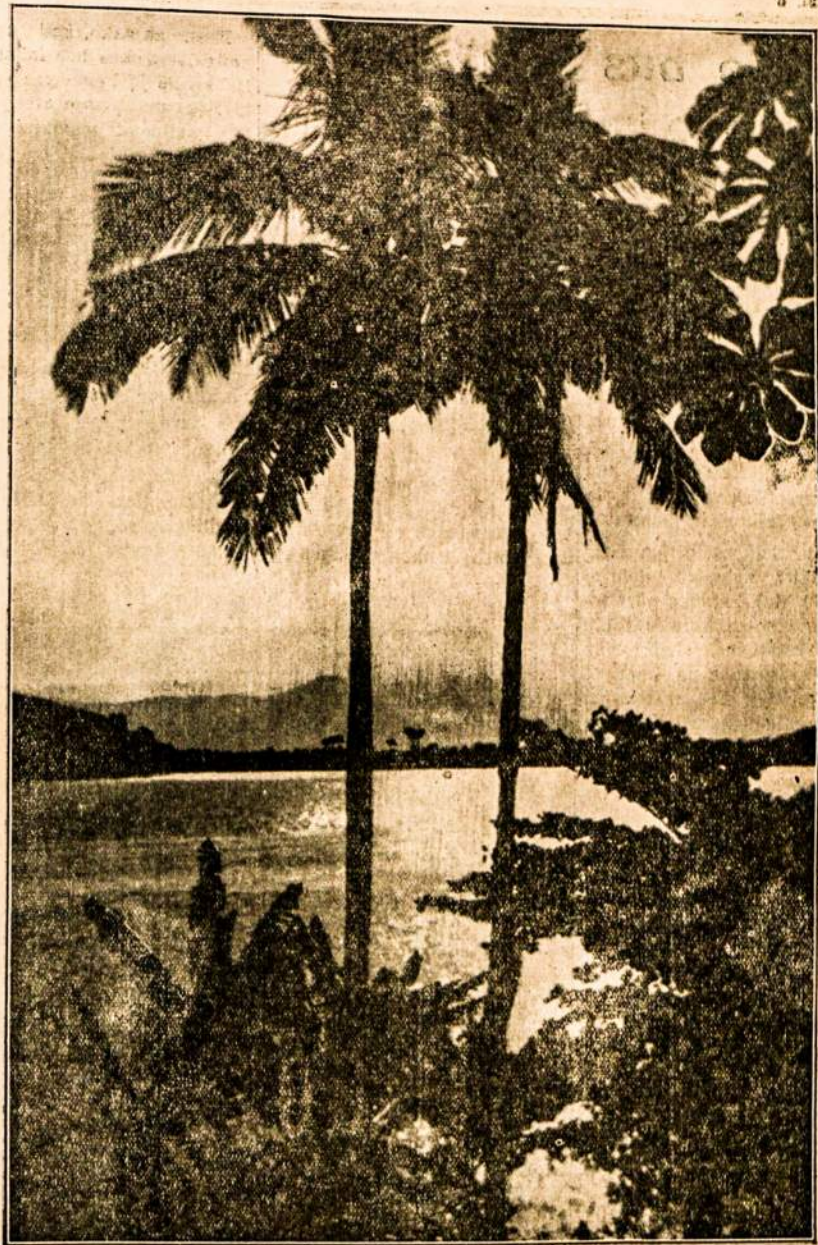
Beveik pusiaukelyje privažiavome Apocaranas miestelį „Jardineira“ į Lovat atėjo vakare. Sekančią dieną su dviem atvykusiais čia žemės pirkti kolonistais ir kompanijos palydovu išvykome automobiliu apie 40 kilometrų į šiaurę nuo Lovat miestelio. Važiuodami keliose vietose sustojome pasižiūrėti, kaip kolonistai kerta ir degina mišką, parengia žemę kukurūzų ir kitų kultūrų sodinimui bei sėjai. Miškas visur gana tan-

kus, stambus ir aukštas. Žemė taip pat beveik visur tamsiai raudona — „terra roxa“. Man keli kolonistai papasakojo, kad mišką kertant randama gero ir brangaus medžio, kuris parduodamas į lentpiuves. Kadangi keliai geri, tai medis nesunku pristatyti į lentpiuvę. Lentpiuvėms parduodamas tik geriausias rūšies medis. Šiaip visi kiti medžiai kertami, deginami ir paliekami supūvimui. Nors žemė čia brangi, bet daugelis kolonistų, kuriems pasiseka nupirkti sklypą su didesniu kiekiu gero medžio /cedro ir kt./ apmoka už žemę vien tik mišką. Žinoma, tai ne kiekvienam pasiseka.

Susipažinęs su kolonizuojamais plotais po pietų išvykau autobusu į Londrina — kompanijos centro būstinę. Šį kartą pasitaikė važiuoti geru autobusu, kuris nesisiskyrė nuo miesteliškų. Tik buvo daugiau apdulkėjęs raudonos žemės dulkėmis.

Autobusu iki Londrinos teko pravažiuoti arti 100 kilometrų. Pakelyje teko pamatyti puikių pasėlių ir labai gražių apylinkių. Ypatingai gražios apylinkės tarp Rolandia, Nova Dantzig ir Londrina.

LIETUVIS

KAI TĖVYNĖJ SALČIAI SIAUČIA—ČIA...

COMPANHIA DE TERRAS NORTE DO PARANÃ.

Pernakvojės Londrinos mieste sekančios dienos rytą užėjau į centralinę Cia de Terras Norte do Paranã kompanijos raštinę, į kur turėjau laišką iš S. Paulo. Čia norėjau surinkti dar daugiau informacijų. Mane priėmė kompanijos technikos direktorius Wielis F. B. Davids, senyvas anglas. Mane nustebino jo puikus portugalų kalbos mokėjimas, kuriamė visai negalima buvo pastebėti angliško akcento. Pasjrodo, kad šis simpatingas anglas gyvena Brazilijoje apie 40 metų. Jis man plačiai papasakojo apie šią kolonizacijos kompaniją ir supažindino su jos kolonizavimo planais. Vėliau pristatė mane generaliniam kompanijos direktoriui A. H. M. Tomhas.

Generalinis direktorius pastebėjo, kad šioje kompanijoje pirkusių sklypus lietuvių kolonistų yra apie dešimtį šeimų. Jo žiniomis visi lietuviai esą pavyzdingi kolonistai ir pasižymi nepaprastu darbštumu. Lietuviai kolonistai čia kūrėsi ne vienoje vietoje, kaip vokiečiai, ukrainiečiai, lenkai ir kiti, bet išsimėtę. Mat jų čia skaičius labai mažas. Ponas Thomas man plačiai papasakojo kaip kolonizuojasi vokiečiai, japonai, ukrainiečiai ir kitų tautų kolonistai šios kompanijos žemėse be stambesnių kapitalų. (B. d.)

Klemensas Jūra.

Naujiesiems Metams.

Kai Didžią Naktį sugaus varpai,
Sudrebins orą šūvių aidas,
Akimirksniui sustings net „PANTA REI“...
Ir susikaups, nuščius, nurims —
Raukslėtas žemės veidas...

Nutils linksmai tarškėję taurės,
Nesišypsos nei klouno lūpos...
Didžioji Rimty — sustings troškimai, norai,
Sušvis — tamsoj skendėję kuorai...
Sustos — tekėję visos upės...

Ir nuo aukštų Egipto piramidžių,
Nuo paslaptingo obeliskų rašto,
Nuo Babelių suėstų laiko rūdžių...
Ir nuo niaurais Likimo kietabūdžio —
KAŽKAS nuims tą sunkią Laiko Naštą.

Nebevėrps raukslėtos žemės skruostai...
Nurims mirgėjusios žvaigždutės...
Apleisim vargo — skausmų uostą,
Tikėsime — JIS ateis raminti, guosti...
Ir JIS — atneš Saulėto Džiaugsmo Būtį.

Kai puotų salėse nublanks karmino lūpos,
Sustos parkietuos porų — poros...
Nutils srauni, nerimstanti —
Audrotos Būties Upė...
Ir laikas slinks, skubės, artės —
Naujos — nežinomosios Eros...

Prie magiškojo taško žengs pasaulis.
O — kas JAME? O kas už JO? —
Krauju ir ašaroms gal prausim saulę?
O gal atgimsim visos žmonijos meilė, —
Ir NAUJI METAI sužibės —
Žvaigžde Aušros Naujos.
São Paulo, 1933-1939.

Ateityje bus leidžiami radijo laikraščiai.

Dabar mes skaitome įvairius laikraščius, spausdintus plokšti nemis, rotacinėmis ar kitokiomis mašinomis spaustuose. O amerikietis, inž. Finchas, dabar išrado būdą, kuriuo laikraštį galės atspausdinti pats skaitytojas. Tai yra radijo laikraštis. Tokiems laikraščiams leisti Amerikoje, esą, kai kurios leidyklos jau gavusios net leidimus. Jeigu tas išradimas bus patobulintas, tai galimas dalykas, kad jis padarys tikrą revoliuciją da

bartiniame laikraščių leidime. Aparatas laikraščiu gauti kas tuojai tiktai apie 40 dolerių (apie 230 litų). Imtuvas nėra labai komplikutas, kaip ir šiaip radijo priimtuvas. Laikraščio skaitytojas sumoka už aparatą, nusiperka kiek jam reikia po periaus rolelių, sumoka už energiją ir gali turėti pats savo laikraštį!

Amerikiečiai sako, kad po metų antrą kiekvienuose namuose Amerikoje jau bus tokie aparatai. Radijo laikraščių tiražas turės pasiekti bent 100 milijonų

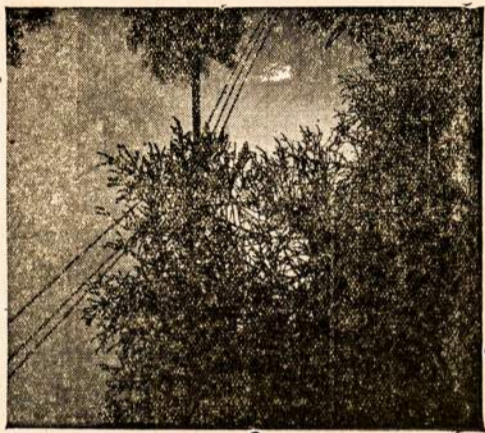
Šio išradimo galimybė yra neapreži. Tuo momentu, kai kas nors ir kur nors atsitinka, radijo laikraščio skaitytojas nusato reikiama stotį, nustato aparatą, ir čia pat gauna sau laikraštį, dviejų skilčių (vėliau ir šis dalykas bus praplėstas), su iliustracijom. Ir gali čia pat žinoti visa, kas kur nors atsitinka. Prie aparato pritaistas tam tikras laikrodis, kurs automatiškai sujungia ir išjungia skaitytoją su bet kuria iš anksto numatyta stotimi.

Aparatas atrodo labai paprastai: dėžutė ir viršum jos rolelis popieriaus. Radijo transliuojama medžiaga ir atvaizdai per duodami aparatui elektros srovėmis. Prie dabartinės technikos radijo laikraščio spausdinimas eina negreitai — apie pusrėčio centimetro per minutę vienoje skiltyje. Taigi, laikraščio skiltį radijo laikraščio apa-

ratas išspausdina per 15 minučių, vienam puslapiui išspausdinti reiktų apie pusrėčio va

landos. Technikai tobulėjant, be abejo, ir šis greitis bus didesnis. Taip išspausdinti labai gali būti paskui įrišti. Sako, kad tu rint tokį aparatą, galima su radijo pagalba persiuntinėti skaitytojams — abonentams ne tik laikraščius, bet ir knygas.

Išradėjas Finchas sako, kad prie to aparato būsią galima pritaisyti ekranėlis ir garsintuvas: aparato savininkas, pastatęs apa-

Gražus Lietuvos vaizdas.

rata, galės matyti, kaip vyksta aprašomi laikraštyje veiksmai, galės per garsintuvą klausyti pranešimų apie tuos įvykius ir galės turėti juos užrašytus popieriuje.

Didelis patogumas bus ir tas, kad galėsi gauti per aparatą tokius dalykus, kurių ieškai: kas mėgsta sportą, nustato sau tokią redakciją, kuri tuo momentu transliuoja sportą; kas ieško politinių žinių, gali jas pasirinkti iš tos stoties — redakcijos, kuri transliuoja politikos žinias ir t. t.

Išradėjas sako, kad aparatai neilgai tetrukus bus labai pigūs. Dabartinė jų kaina yra apie 230 litų, bet netolimoje ateityje jie bus gaminami masiniai, ir jų kaina bus apie 120, o gal net ir apie 60 litų...

Storulių klubas Bostone.

Kai kuriuose miestuose storuliai turi įsisteigę specialius savo klubus. Neseniai toks klubas buvo įsteigtas Bostone. Storuliai buvo susirinkę viename dideliame Bostono viešbuty, suruošė puikias vaišes ir gerai pasilinksmino. Storuliai išrinko klubo valdybą iš 10 asmenų.

Japonų ir kinų karas pareikalavo 20 mil. žmonių aukų.

Viename anglų laikrašty pranešama, kad japonų ir kinų kare žuvo apytikriai pusė milijonų japonų ir pusantrą milijono kinų karių. Be to, smarkiai nukentėjo vietos gyventojai. Vyrai, moterų ir vaikų aukų skaičius siekia net 20 mil. Tai maždaug prilygsta pusei Anglijos gyventojų. Vietos gyventojai dažniausiai buvo japonų bombų aukos arba žuvo nuo ligų arba kurių nors kitų priežasčių. Šiomis dienomis Japonija iš naujo pasiskolino 3 mil. svarų sterlingų savo reikalams. Nuo perait metų liepos mėnesio Japonijos paskolos karo reikalams pasiekė 223 mil. svarų sterlingų.

Gamta išdaigias kregia.

Šiaulėnų miestely, Šiaulių apskrityje, gimė nenormalus vaikas sako, nei vyras, nei moteris. Kūdikis sveikas auga.

Šiaulėnių km., Šiaulėnų valsčiaus gyventojas K. Mikalčiaus avinas buvo keturiomis nosimis, dvi nosys buvo kaip ir kitų, o dvi žemiau akių, šlapios, prižėlusios skylutės. Per visas keturias nosis avinas kvėpavo. Ne vienas tai matydamas stebėjosi. O dabar jo kiaušė atvedė 12 paršukų, iš kurių vienas su dviem uodegikėmis: viena normaliai, kaip ir visų, o kita uodegikė žemiau ir trumpesnė.

O Pr. Žilinsko, Šiaulėnių km. kalė atšivedė 13 šuniukų. Tai negirdėtas atsitikimas.

Pašušvio apyl. Mikališkių k. (Kėdainių apskr.), K. Buivio kiaušė atšivedė 9 paršelius, iš kurių vienas dvilytis, t. y. kartu meiteliukas ir kiaušytė — turi abu organus. Paršelis sveikas ir auga jau 10 savaitė.

— Jaunas ilalų inž. Galeaci pasidarė tokį rutulį, į kurį įlindęs, mano nusileisti jūrų gilumon net 13 kilometrų.

JUOKAI

PARUOŠIMAS ATEIČIAI.

— Tėte, kodėl visuose bankuose yra langai su grotomis? — Kad tarnautojai galėtų pristi prie būsimo gyvenimo.

Motina: „Kai tave Albertas bučiavo, tau reikėjo rėkti. Kodėl tu to nepadarėi?“

Duktė: „Jis man grašino.“

Motina: „Kuo jis tau grašino?“

Duktė: „Kad jis, jei aš suriksiu, daugiau niekad manęs nepabučiuos...“

— Ar negalėtum nuvykti į stotį ir sutikti mano tetos? Už tai gausi milreisą.

— Mielai. O kas bus, jei tavo teta neatvažiuos?

— Tuomet iš manęs gausi tris milreisus.

— Kaip manai, kas greitesnis pašto balandis ar arklys? — Jeigu pėsti eina — arklys.

ATSIMINIMAI.

— Kai aš girdžiu skrendantį lėktuvą, mane visados perima didžiausias liūdesys!

— Kaip gi taip?

— Mano amžinatilsis vyrelis irgi taip pat purpdavo ir knarkdavo.

PASIKALBĖJIMAS BALKONE

— Ši drama neapsakomai jau dinanti. Matai, ten parkete vienas sėdi lyg visai jėgų netekęs. — Jam užkrito ant galvos mano binoklis.

NEIMANOMA.

Gydytojas: „Tastos vyrui reikalinga ramumo, ramumo ir dar syki ramumo!“

Žmona: „Kol kas, pone gydytojau, tai neįmanoma, nes aš noriu įsigyti keletą naujų suknelių ir skrybelaičių.“

Vaikų Kampelis

Sveiki sulaukę 39-ą.

Ir vėl vienus metelius prie savo trumpo amžiaus pridėdame ir vėl švenčiame Senujų užomarštį ir semiamės stiprybės Naujiesiems pradėti.

Linkiu visiems Vaikų Kampelio skaitytojams vainikuoti gra-

žiais prisiminimais praiteuosius ir Naujuosius Metus pradėti viltingai gražios ateities darbe jums ir jūsų tėveliams.

Džiaugsmas, meilė ir jūsų darbų palaima tegul lydi jus per visus 1939-sius.

Aš artojas.

Arė mano tėtis —
Jau ir aš ariu,
Nors dar tiktai metų
Dvylika turiu.

Matote, kaip žagrę
Gerai jau valdau,
Vagas kaip riekėmisi
Lygiai suguldau.

Arė mano tėtis —
Ariu jau ir aš,
Nes žinau — tas darbas
Laimės man atneš.

Jonas Mineiga.

Neris ir Vilnytis.

(Tąsa iš 52 nr.)

— Kur tau, šūneli, ieškoti. Karžygiai jos nesurado, o tu drįsti eiti ieškoti.

Bet šūnelis nesidavė perkalbamas. Pagaliau, tėvas sutiko, nors neturėjo mažiausios vilties kad šūniui pasiseks.

Šūnus nuėjo pas karalių ir sako:

— Duok man šviesiausias karaliau, kareivių, aš eisiu karalaitės ieškoti.

Karalius iš pradžių labai buvo nustebęs, bet pagaliau sutiko.

Šūnus, apsirengęs puikiais vaado rūbais, išsirengė kelionėn. Ragana, sužinojusi, kad dargi ūkininkaitis išdrįso jai kelią pastoti, tik nusijuokė, tačiau ir jam pasiuntė užkerėtų vaisių.

— Ne pokylin joju, ne gardžių vaisių ieškau, bet mūsų mylimos karalaitės. O vaisių ir savų turiu. Mėgstu tiktai taurius ir teisingus žmones, o klastinguosius kardu šluoju, — pasakė

ūkininkaitis ir davė ženklą kareiviams. Kareiviai akimirkoje ištraukė kardus ir visus raganos tarnus sukapojo, o vaisius kojomis sutrypė.

Netrukus priėjo stiklo kalną, prie kurio rado gerąją burtininkę — laumę.

— Narsus ir apdairus iš tavo vadas, — pasakė laumė. — Daug jau tavo padaryta, bet dar daugiau turi padaryti, tik ir toliau būk toks apdairus. Še tau kardas, jis tau daug padės.

Vilnytis, padėkojęs laumei už kardą, nuėjo toliau. Prijojęs kalną, kirto kardu, ir kalnas persiskyrė. Raganos kareiviai, pamatę tokį galingą karžygi, persigando ir išbėgiojo į visas puses.

Ūkininkaitis nuėjo į raganos dvarą, kuris pasirodė labai puikus. Vidury dvaro stovėjo didžiulis šulinys. O gilumas neišpasakytas! Norėjo lipti, bet nebuvo kopėčių. Mat raganos kareiviai buvo jas paslėpę. Vilnytis liepė savo kareiviams tuoj surišti balnų juostas, padarė ilgą virvę ir nusileido šulinį.

Šulinyje rado geležines duris, kurios vedė į puikiausias, auksu ir sidabru žibancias sales. Vienoj salėj pamatė karalaitę, o šalia karalaitės snaudė septyngalvė ragana, padėjusi savo galvas ant karalaitės kelių.

(B. d.)

UŽDAVINYS:

Vaikai nori pasidalyti 8 litrusulos po lygiai. Vienas jų turi 5 ir kitas 3 litrų indus. Kaip vaikai pasidalė sulą.

Primename taip pat, kad šis laikraščio numeris šiais metais yra paskutinis taigi neužmirškime atnaujinti prenumeratos sekantiems metams.

Red.

SKAITYK IR PLATINK
„LIETUVI“

PRISIEKUSIS VERTĖJAS.
MIGUEL OCOUGNE

Rua 15 de Novembro Nr. 32. Tel. 2-6393

Verčia iš visų kalbų įvairius dokumentus kaip va: kontrak-tus, visokius liūdijimus ir t. t.
Paruošia įvairius dokumentus įvairiuose atsitikimuose: Cha-madoms ir pilietybės įgijimui.

Daktaras

A. Jazara-Snege

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, ve-nerijos ir moterų ligos.

Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.

LADEIRA PORTO GERAL 12 sobr. (kampus Boa Vista ir 25 de Março) 2 andar, salas 4 e 5 Gyv. butas ten pat 5 aukšte.
Tel. buto 2-5068.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS

DR. WLADIMIR DE THIMÉ

Rua Direita Nr. 36 Telf. 2-6255

Pašalina visas klūtis juridinėje srity. Kas turite reikalą brazilų įstaigose, kreipkitės į advokatą De Thime. Daro dokumentų vertimus į interiora, prisiūnčiant norimus išversti dokumentus ir 25\$000 pinigais.

Dr. Paulo Licciardi

Santa Casa Gydytojas-Operatorius

SKILVIO, KEPENŲ, UTERO, OVARIJŲ, MĖNESINIŲ PER TURBACIJOS, HEMORAGIJOS, Sifilio ir venerinių ligų gydymas. REUMATIZMAS ir vyrų bei moterų chroniška ir aštri GONOREJA gydoma pagal naujausius medicinos procesus. Egzema, kojų prakaitavimas, cukraus liga. Bendras gydymas anemijos, liesumo, negalavimų, lytiško silpnumo ir t. t. Bendra chirurgija.

Konsultoriija ir gyvenamoji vieta RUA SILVA PINTO, 444 Priėmimas nuo 11 iki 12 val. ir nuo 15 ligi 20 valandos vakaro. Tel. 5-4175. KVIEČIAMAS VYKSTAI NAMUS BET KURIĄ VALANDĄ DIENĄ IR NAKTĮ.

Dr. Adolpho Taubkin

ADVOKATAS

(Diplomuotas São Paulo fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5. Telef. 2-4214. Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 v. v. KALBA LIETUVIŠKAI.

PIJAUS RUTKAUSKO

VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ SIUVYKLA

„ROYAL“

Atlieka darbą greitai, sąžiningai, gražiai, punctualiai ir pigiau negu kitur. Siuvama pagal naujausių madų modelius. LIETUVIAMS NUOLAIDA.

Didelis įvairiausių medžiagų (vietinių ir užsieninių) pasirinkimas.

SIUVAME IR IŠSIMOKĖJIMUI LABAI LENGVOMIS SĄLYGOMIS. UŽEIKITE ĮSITIKINTI!

Rua Duque de Caxias Nr. 627 S. Paulo.

DANTISTAS

JOSE LEVKOVITS

Rua Silva Pinto, 264 sobr.

São Paulo. Tel. 5-4954

Diplomuotas Europoje ir São Pauly, su daugelio metų praktikos. — Blombuoja dantis už 10\$000 su parcelana, arba sidabru. — Darbas garantuotas. Traukia dantis be skausmo už 5\$000 Atidaryta dieną ir naktį.

Vokiečių fotografijų įstaiga

„BERNARDO“

Isteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidinime, o taip pat su dažais.

Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT

Rua S. Caetano, 447 (sen. nr. 111). Tel. 4-5576 S. Paulo

Didžiausia naujiena

Kiekvienam įsidėmėtina!

„Lietuvio“ Administracijoje galima gauti įvairiausių LIETUVIŠKŲ KNYGŲ IR LIETUVIŠKŲ PLOKŠTELIŲ.

Knygų ir plokštelių pasirinkimas didžiausias ir kainos labai prienamos. Užteikite įsitikinti. Atskirai skelbsime knygų ir plokštelių katalogą su kainomis. Taip pat galima gauti Lietuvos Vyčių ir šiaip įvairių paveikslų bei Lietuvos vaizdų atvirukų.

Knygos, vyčiai, paveiksiai ir atvirukai užsakant siunčiami ir į provinciją registruotu siuntiniu. Už kiekvienos knygos ir paveikslų persiuntimą imama 800 reisų. Siunčiant didesnę kiekį persiuntimo išlaidos mažesnės.

Pinigus ir užsakymus, siųsti šiuo adresu:

„LIETUVIS“ CAIXA POSTAL 1767 SÃO PAULO. Asmeniškai kreiptis: Rua Bandeirantes, 474 S. Paulo.

Pastaba: Siunčiant pinigus reikia pažymėti laiške kokiam reikalui jie siunčiami ir nurodyti AIŠKU IR TIKSLU SAVO ADRE SA. Plokštelės į provinciją ne-siunčiamos. Pasinaudokite proga šiandien pat!

Lietuviška

Spaustuvė

BALTICA

Labai pigiai ir gražiai atlieka visus spaustu-vės darbus.

Lietuviams nuolaida.

Užteikite įsitikinti

A. BUMBLIS

R. João Theodoro, 194

TEL. 4-2640

Lietuviškos muzikos ir dainos koncertai

Gautos iš Kauno naujausios lietuviškos plokštelių (Demonstruojamos su garsiakalbe mašina)

SEKMADIENIAIS, ŠVENTADIENIAIS IR VISOMIS DIENOMIS NUO 2 VALANDŲ DIENOS! VAKARAIŠTŲ ORKESTRAS (TRIO) Lietuvių Užeigoje

BAR RIO BRANCO

Rua Visc. Rio Branco, 461 Tel. 4-2435 S. Paulo.

Dr. M. BARMAK.

«Santa Casa» ligininės Chirurgijos Daktaras. Bendra klinika ir chirurgija. Vias urinaras. Tratamento das ulceras de estomago e duodeno.

KUNULTORIJA:

Rua Tres Rios, 381 nuo 4 iki 6,30 val. vak. Gyvenamoji vieta: rua da Graça, 193. Tel. 5-5843.

„Lietuvis“ ir lietuviški laikraščiai

pardavinėjami:

SÃO PAULO MIESTE:

1. Ant Largo da Sé prie laikrodžio ir «bondžių» galerijos;
2. Prie centralinio pašto laiptų ir kampo. Bom Retiro rajone: 1. Baužio krautuvėje, 2. Silva Pinto ir Pua J. Paulino laikraščių kioske, 3. «José Paulino» vaistinėje, 4. Genevičiaus krautuvėje, 5. prie Luz tilto, 6. Luz stoties kioske. Mokos rajone: 1. Rua da Moóca ir av. Pães de Barros kampo laikraščių kioske, 2. Dr. V. Kudirkos mokykloje. V. BELOS IR V. ZELNOS Rajone: 1. Vygelio krautuvėje, 2. Vytauto Didžiojo mokyk. V. ANASTAZIJOS rajone: 1. Lapos kioske, (Lapoje) 2. Kirilausko krautuvėje ir pas Skadą. NŌATE IR BRAZ stoties kioskuose. SÃO CAETANO stoties kioske. PARQUE DAS NAÇÕES Maironio lietuvių mokykloje, SANTOS MIESTE: Santos stoties kioske. RIO DE JANEIRO MIESTE: 1. Pas p. p. Ramanauskus, rua Bella 130 ir pas Polykarpą Labedevą, av. Mem de Sa 110

PASTABA: Be aukščiau paminėtų vietų «Lietuvį» ir laikraščius iš Lietuvos bei kitur pardavinėja mūsų platintojai visuose lietuviams apgyventuose rajonuose išnešiodami po namus.

Seniausia Lietuviška Siūvykla Mūsų Kolonijoj

„KAUNAS“

Kaune diplomuoto siuvėjo JUOZO ŠLIKTOŠ

ALFAIATARIA KAUNAS

Didelis gerų ir moderniškų medžiagų pasirinkimas. Medžiagas perku didelėmis partijomis pigiau, todėl ir kostumai mūsų siūvykloje pigiau, kaip kitur.

Taip pat turime gatavų kostiumų ir kelnų šlapintos medžiagos siūtų mūsų siūvykloje.

Kelnės ant užsakymo vilnonės medžiagos tik 38\$000. Rua Duque de Caxias Nr. 40 (Prie Sorocabano stoties) S. Paulo

Laivakortės ! Lietuva ir is Lietuvos pigiausiomis kainomis

Parduodame laivakortes pigiausiomis, negu kur kitur kainomis. Duodame patarimų visais išėivybės klausimais. Negalintiems atvykti į São Paulo į užklausimus atsakome raštu. Rašyt galima lietuviškai arba kuria nors kita kalba.

Darome pinigines perlaidas į Lietuvą litais per Lietuvos Banką.

Perkame ir parduodame dolerius ir kitą svetimą valiutą geriausiomis kainomis. Patarnavimas greitas ir sąžiningas.

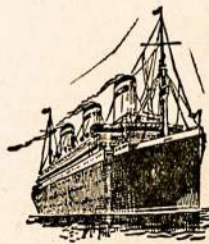
CASA BANCARIA J. FRIZZO E CIA

Įkurta 1900 m.

Rua Maua 207 kampus rua Conceição prie pat Luz stoties.

Įstaigos darbo teisingumas garantuotas 100:000\$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbame lietuviškai.

Įstaiga atdara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro, sekmadieniais tik ligi 12 val.

Ivairios žinios

Miré Assis Brasil.

Šiomis dienomis mirė didelis Brazilijos politikas ir valstybės vyras Assis Brasil.

Assis Brasil 1930 m. buvo vienas iš žymiausių revoliucijos vadų.

Prancūzų-italų santykiai blogėja.

Iš Romos pranešama, kad santykiai tarp Italijos ir Prancūzijos labai įtempti. Laukiama, kad Prancūzijos ambasadorius Romoje artimiausiu laiku bus pašauktas į Paryžių, kur gaus naujas savo vyriausybės instrukcijas.

Prancūzija skubiai siunčia savo kariuomenės dalis į tas sritis, kurių reikalauja Italija. Ruošiama skubi minėtų sričių apsauga. Tuo tarpu į italų-prancūzų konfliktą nei viena Europos valstybė oficialiai nesikiša.

Laikraščiai praneša, kad Prancūzijos ministeris pirmininkas Bonnet greitu laiku vyks į vizitą į Korsiką ir kitas sritis, kurių reikalauja Italija.

DULR Pirmininkas R. Skipitis išvyksta į Lietuvą sausio 9 dieną.

DULR Pirmininkas p. R. Skipitis išvyksta į Lietuvą sausio 9 d. Ateinančią savaitę p. R. Skipitis važiuos į Frigorifico Anglo, kur aplankys ten gyvenančius lietuvius. Iš Frigorifico Anglo grįžęs p. Skipitis sausio 9 dieną išvyksta. Pakeliui sustos Rio de Janeiro ir aplankys tenykdūčių lietuvių koloniją.

P. R. Skipitis apie Argentiną ir Urugvajaus lietuvius.

DULR Pirmininkas p. R. Skipitis priėmė „Lietuvio“ bendradarbį, kuriam plačiai papasakojo apie Argentiną, Urugvajaus ir Paragvajaus lietuvių gyvenimą. Pasikalbėjimas su p. Skipitiu bus įdėtas sekančiame „Lietuvio“ numeryje.

Brazilijos medvilnės derlius.

Atatinkamos įstaigos apskaičiavo, kad šių metų Brazilijos medvilnės derlius pasieks 250 milijonų kilogramų. Tai bus rekordinis medvilnės derlius Brazilijoje.

Brazilija daugiausia medvilnės išveža į Vokietiją, Angliją ir kitas Europos valstybes.

Nauja dvasia Vilniuje.

Iš informuotų šaltinių patyrėme, kad lenkai rengiasi Vilniuje atstatyti ankstyvesnę lietuvių kultūrinių įstaigų ir organizacijų padėtį. Tuo tikslu numatoma atidaryti visą eilę anksčiau uždarytų organizacijų ir mokyklų.

Šaulių choras į Ameriką.

Šaulių Sąjungos choras, apie 100 žmonių, rengiasi per pasaulinę parodą vykti į Ameriką ir ten pasirodyti su savo dainų menu. Šiam sumanymui gyvai pritaria Amerikos lietuviai.

Lenkai domisi manufaktūros rinka.

Lenkų lietuvių ekonominių derybų metu paaiškėjo, kad lenkai nori gauti didelių kontingentų manufaktūros importui į Lietuvą. Mūsų tekstilės pramonininkai įsitikinę, kad jei šitie lenkų pageidavimai būtų patenkinti, tai jie skaudžiai paliestų mūsų tekstilės pramonę ir kai kuriems fabrikams net tektų užsidaryti, nes lenkų manufaktūra labai pigi. Dėl to pramonininkai padavė vyriausybei memorandumą. Klausimas galutinali paaiškės, kai grįš į Kauną lenkų delegacijos pirmininkas.

Statys dviračių fabriką.

Finansų ministerija šiomis dienomis davė vienam pramoninkui leidimą statyti Kaune dviračių fabriką. Kasmet į Lietuvą įvežama apie 10.000 dviračių už 1,5 milijono litų.

REDAKCIJOJE YRA LAIŠKAI;

J. Adžgauskui, P. Dulinskiui, M. Dofartui, T. Davolytei, J. Gu davičiui, A. Grauziniui, B. Girčiui, V. Giedraičiui, J. Jokubkai J. Karpavičiui, A. Kruopienei, P. Kareniauskui, I. Pupeikiui, A. Paplauskui, E. Pribuišui, J. Ri-soffui, B. Raiskui, K. Šliumbai, J. Steponavičiui, V. Sirgutui, K. Šešelgiui, I. Tamaliuniui, T. Chablevičiui, P. Urbonui, A. Varnai tei, V. Žemeliui, A. Juškėnui.

Knygų skaitytojų dėmesiui!

1) CENTRALINIAM L. S. BR. KNYGYNE, rua Bandeirantes 474, mokiniams ir suaugusiems keičia kasdien nuo 9 val ryto iki 6 val vakaro. Vakarais — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.

2) DR. VINCO KUDIRKOS MO KYKLOS, Moka, rua Lithuania 13, suaugusiems knygos keičia mos antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais (vakara) nuo 6 iki 8 val, Mokiniai knygas keičia Mokyklos Vedėjo nu rodyta tvarka.

3) D. L. K. VYTAUTO MO KYKLOS KNYGYNAS, Vila Bela, suaugusiems knygas keičia vakara: trečiadieniais nuo 6 val. iki 10 val. ir sekmadieniais nuo 8 iki 11 val. iš ryto. Mokiniam knygos keičiamos kas dien.

4) DR. J. BASANA VIČIAUS MO KYKLOS KNYGYNE, Vila Anastacio, mokiniams knygos keičiamos šeštadieniais tuoj po pamokų, o kitiems skaitytojams — pirmadieniais nuo 7 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. (vakara) ir šeštadieniais nuo 3 iki 3 val. 30 min. dienos metu.

5) Maironio mokyklos knygnas, Parque das Nações, knygos keičiamos mokiniams kas dien tuoj po pamokų, kitiems skaitytojams — antradieniais ir ketvirtadieniais /vakare/ nuo 6 iki 9 val.

PASTABA. Už naudojimąsi L. S-gos Brazilijoje knygų už knygas mokiniai nieko nemoka. Kiti skaitytojai moka mėnesinį mokestį po 1 milreisą.

Visi skaitytojai turi įnešti po 5\$000 užstatą, kuris daugiau knygų nebeįmami ir patiekus užstatą įnešimo kvitą, grąžinamas.

Į interiją pasiskaitymui knygos išduodamos didesniais kiekiais tik pagal atskirą susitarimą su knygynų vedėjais.

6) Brazilijos Lietuvių Organizacijų Centro knygynas, rua da Mooca, 1719, atidarytas: pirmadieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais nuo 17 iki 20 val. Knygų ėmimo taisyklės: Centro nariai ir ne nariai palieka užstatą 5\$000, už knygų naudojimą šį Centro nariai nieko nemoka, o ne nariai moka 1\$000 į mėnesį.

7) LIETUVIŲ KATALIKŲ BENDRUOMENĖS KNYGYNAS veikia: antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais nuo 19 iki 21 val.

PIGIAI PARDUODAMAS.

Namas 9.000 milreisų vertės.

Parduodamas tik už 5.000 milr. Namas su visais patogumais. Namas yra Vila Formosa, rua, 48 quadra 55, Lote 12. Teirautis agencijoje Vila Formosa L. Kupčiūnaitė.

Alfaiataria Estan

Stasio Šlikto Siuvykla „Estan“

RUA CONCEIÇÃO, 79-A [prie Luz stoties] Tel. 4-1940 yra žinoma visai lietuvių kolonijai. DIDELIS PUIKIAUSIŲ MEDŽIAGŲ PASIRINKIMAS. DARBAS GREITAS IR SAŽINGAS. Prie siuvyklos veikia moteriškų rūbų skyrius, kur siūvami paltai ir kostiumai. Ši siuvykla atidarys skyrių ant rua Dr. Almeida Lima, 19.

Gerbiamieji Skaitytojai!

Jau artinasi Nauji Metai, todėl laikas pasirūpinti užsimokėti už laikraščio prenumeratą. 1939 metams Nežiūrint į tai, kad mūsų laikraštis šįmet žymiai padidintas, jo prenumeratos kaina paliekama ta pati. Būtent: BRAZILIJOJE metams 12\$000, pusmečiui 6\$000. Į LIETUVĄ — metams 20 milreisų, pusmečiui 10\$000. Į ARGENTINĄ — metams 3 pezai, pusmečiui pusantro pezo. Į URUGVAJŲ — metams du (urugvajiški) pezai. ŠIAURĖS AMERIKOJE — metams 1 doleris. Į VISAS KITAS PASAULIO ŠALIS — metams 1 doleris.

Pinigų siųsti: „LIETUVIS“ CAIXA POSTAL 1764 S. PAULO—BRASIL.

Visi metai „Lietuvio“ prenumeratoriai, užsimokėję už prenumeratą ligi Naujų Metų gaus nemokamai didelį LIETUVIŠKĄ KALENDORIŲ 1939 METAMS.

Kas užsiprenumeruos laikraštį dabar gaus jį nuo šios dienos ligi 1939 metų pabaigos.

Administracija.

DEL VECCHIO geriausios gitaros visokiems ismieroms ir kainoms. Pirkite tiesiai iš fabriko. Visokių stygų pasirinkimas. Reikalaukite katalogų veitui.

FABRIKAS IR KKAUTUVĖ
Rua AURORA 196.

CASA RUSSIA

RUA LIBERO DE LIMA NR. 606 TEL. 5-6724

Praneša savo klientų žiniai, kad Kalėdų šventėms gavo didelę partiją TIKROS LIETUVIŠKOS VALSTYBINĖS DEGTINĖS. Turime taip pat įvairiausių užsieninių ir vietinių gėrimų, maisto produktų, įvairių konservų, grybų, silkų ir kt. Maisto ir gėrimų didžiausias pasirinkimas pigiau šiomis kainomis. Be lietuviškos, turime tikros degtinės ir iš Lenkijos, Latvijos ir Estijos. Užsakykite įsitikinti ir būsite mūsų nuolatiniiais klientais.

Geriausia ir pigiausia Kalėdoms dovana!

Jau išėjo iš spaudos Kosto Činčeko — Lietuvio įdomus ir mponuojantis poezijos rinkinys „VELNIAI ROJUJ“. Tai pirmoji Brazilijoje lietuviška knyga, kurioje paprastais, kiekvienam ietuviui suprantamais, žodžiais apdainuota mūsų vargai gyvenimas įvairiuose pasaulio kraštuose ir nepasiekiamą laimę... Lietu viai, nepraleiskite progos! Kiekvienas nusipirkite ir perskaitykite. Čia jūs dvasia ras daug peno? Knyga 70 puslapių. Nebrangi, tik 3\$500, Lietuvoje — 1,10 lt., Lenkijoje — 1 zł., ir U. S. A. — 20 ct.

Knygą galima gauti visuose São Paulo kioskuose, kur tik pardavinėjama lietuviški laikraščiai. Norintieji užsisakyti į provinciją ir kitas valstybes privalo siųsti pinigų ir reikalavimą šiuo adresu: Konstany Czynczyk Rua Bandeirantes, 474. // „Lietuvio“ Redakcija/ São Paulo, Brazil.

Už apmokamus skelbimus Redakcija neatsako.

DR. BORIS CHIPIAKOFF

RUA YPIRANGA, 193 (kertė rua Santa Ephigenia)
Telf. 4-0316

Vidujinės, nervų, odos ligos. Speciali venerinių ligų klinika. Visiškas genėrejos išgydymas per 10—15 dienų su gvarantija. Konsultorija atidaryta iki 9 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 10 iki 12 val.

ISTATYMAI SVETIMŠALIAMS

Informacijų Agencija, įsisteigusi Rua José Bonifacio, 390 sobre-loja, sala K, praneša savo klientų ir bendrai visuomenės žiniai, kad šiomis dienomis perkėlė savo raštinę iš minėtosios gatvės į RUA DOS GUSMÕES Nr. 324 (arti Gabinete de Investigações), kur ir toliau tęs visus svetimšalių legalizacijos ir registracijos dokumentų sutvarkymo darbus.

Taip pat priimama visokie dokumentai vertimui. Atidaryta nuo 8 val. iki 6 val. vakaro.

RUA DOS GUSMÕES, Nr. 324.
(šį gatvė prasideda arti Luz stoties)